

JAARREKENING 2024

Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork
Oosthalen 8
9414 TG Hooghalen

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Bestuursverslag	3
Resultaat	5
Financiële positie	6
 Jaarrekening 2024	
Jaarrekening	7
Balans per 31 december 2024	8
Staat van baten en lasten over 2024	10
Kasstroomoverzicht 2024	11
Waarderingsgrondslagen	12
Toelichting op de activa	14
Toelichting op de passiva	17
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	20
Toelichting op de staat van baten en lasten	21

BESTUURSVERSLAG

Beleid, gang van zaken en voorgaande verwachtingen

Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork is opgericht in 1981 en ingeschreven in het Handelsregister bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41017933.

Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork is gevestigd in Hooghalen.

Doelstellingen en (kern) activiteiten

Kamp Westerbork werd in 1939 door de Nederlandse overheid opgericht als Centraal Vluchtelingenkamp en in 1942 door de bezetter in gebruik genomen als *Durchgangslager*. Van 1945-1948 deed Kamp Westerbork dienst als interneringskamp voor de van collaboratie verdachte Nederlanders en enkele Duitsers. Na de onafhankelijkheid van Indonesië werden hier tussen 1950 en 1951 Indische Nederlanders opgevangen. Vanaf 1950 bewoonden Molukkers het inmiddels tot woonoord Schattenberg omgedoopte kamp dat in 1971 werd gesloopt. In 1983 werd het Herinneringscentrum Kamp Westerbork geopend.

Herinneringscentrum Kamp Westerbork vertelt het gelaagde verhaal van deze historische plek. Centraal staat de periode van het *Durchgangslager*. Van de 107.000 Joden, Sinti, Roma en verzetsmensen die vanuit Nederland werden weggevoerd, werden meer dan 100.000 personen via Westerbork gedeporteerd. Van hen werden 102.000 door de nazi's vermoord.

Het Herinneringscentrum contextualiseert vanuit de historische plek één van de grootste genocides uit de Westerse geschiedenis naar de tijd waarin we nu leven met vaste en tijdelijke tentoonstellingen, een kenniscentrum, bijeenkomsten, educatieve activiteiten en persoonlijke verhalen.

Daarbij staan de **kernwaarden** waardigheid, authenticiteit, verbinding en zingeving centraal.

In 2024 werd weer een groot aantal activiteiten georganiseerd, onder andere:

- 4 mei herdenking. De dag van de nationale dodenherdenking.
- Nationale Herdenking vervolging Sinti en Roma.
- Voorstellingen Anne en de anderen. Het project bestond uit een aantal rituele vertellingen/theatrale herdenkingsrituelen door en voor jongeren. Er was veel belangstelling, wat resulteerde in extra voorstellingen.
- Vriendendag. Sinds jaren is er weer een speciale dag voor onze vrienden georganiseerd.
- Open huis. Op zondag 8 december opende het Herinneringscentrum Kamp Westerbork gratis haar deuren. Met een veelzijdig programma werd aandacht besteed aan Westerbork als historische plek.

Juridische structuur, interne organisatiestructuur en personele bezetting

Vanaf 19-05-2022 is mevrouw B.J. Minco algemeen directeur van Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

De Raad van Toezicht bestaat uit:

- de heer P.E.J. den Oudsten (voorzitter)
- de heer H.J. Peters (secretaris/penningmeester)
- mevrouw K.M. Pattipilohy (lid)
- de heer mr. R.E. Vis (lid)
- mevrouw A. Noya (lid)

Naast de Raad van Toezicht kent het Herinneringscentrum ook een maatschappelijk breed samengesteld adviescollege. Voorzitter van de Raad van Advies is prof. dr. Juliette Walma van der Molen.

Het personeelsbestand is in 2024 gelijk gebleven qua FTE aan 2023, namelijk 24 FTE.

Financiële ontwikkelingen

Ontwikkelingen gedurende het boekjaar.

Dit jaar hebben we de overgang gerealiseerd van de CAO Sociaal Werk naar de Museum CAO, waarmee we onze verbinding met de culturele sector verder hebben versterkt. Dit gaat in per 01-01-2025.

We ontvingen meer bezoekers (+6%) dan ooit tevoren en kregen veel steun toen we duidelijk maakten dat we in financieel zwaar weer verkeerden. De betrokkenheid van partners, bezoekers en vrienden laat zien hoezeer het werk wordt gewaardeerd en ondersteund.

Behaalde omzet en resultaten.

Het jaar 2024 is afgesloten met een positief resultaat uit normale bedrijfsuitoefening van €210.158 (begroot € 0).

De totale baten van het jaar 2024 bedroegen € 3.851.139 (begroot € 2.657.927)

De totale lasten van het jaar 2024 bedroegen € 3.640.981 (begroot € 2.657.927)

De baten zijn jaarlijks terugkerend met uitzondering van de Corona baten uit de NOW regeling en de projectsubsidies.

In 2024 zijn er diverse giften overgeboekt naar het Westerbork Fonds met een totaalbedrag van €181.203. Het doel van het Westerbork Fonds is het werven en beheren van gelden voor het toekomstbestendig maken en houden van Herinneringscentrum Kamp Westerbork. Dit is conform het bestuursbesluit, genomen in 2024.

De geldgevers worden hierover nog schriftelijk geïnformeerd.

BEZOEKERSCIJFERS	2024	Begroting	2023
Betalende museumbezoekers	99.916	95.100	94.839
Educatie bezoekers (betalend)	28.871	24.225	27.542
Gratis museumbezoekers	3.122	5.675	4.116
Totaal	131.909	125.000	126.497

Toestand op balansdatum.

In 2024 is een resultaat ontstaan van +€210.158. De bestemming van het resultaat is als volgt:

- Voorziening groot onderhoud VWS	€ 68.537
- Tante Anna en Gerrit Kromhout fonds	€ 60.000
- Overige reserves	€ 76.441
- Egalisatiereserve instellingssubsidie	€ 5.180

Vrij besteedbaar vermogen.

Onder het vrij besteedbaar vermogen vallen onze overige reserves.

Dit fungeert als continuïteitsreserve, ofwel een buffer voor financieel mindere tijden.

Er is niet vastgelegd welke hoogte deze reserve moet zijn.

Kasstromen en financieringsbehoeften.

Het totaal van de mutatie geldmiddelen in 2024 t.o.v. 2023 is +€270.518

Risico's en risicobeheersing

Voornaamste risico's en onzekerheden.

De grootste onzekerheid in 2024 betrof de instellingssubsidie voor het komende boekjaar. Het ministerie van VWS kon lange tijd geen duidelijkheid verschaffen over de hoogte van de subsidie. Door een petitie aan de Tweede Kamer aan te bieden, waarin we onze zorgen over de structurele financiering van het herinneringscentrum voor de toekomst uitten, werd deze onzekerheid weggenomen. Dankzij de grote media - aandacht hebben we veel giften mogen ontvangen en extra financiële steun van het ministerie van VWS toegezegd gekregen in 2025.

Risicobereidheid.

Het (financiële) risico was bekend bij de directie / MT en werd continu geanalyseerd om te bepalen in hoeverre we de risico's en onzekerheden konden beperken.

Maatregelen ter beheersing risico's.

Er zijn verschillende maatregelen getroffen om de risico's beheersbaar te maken en te verkleinen. Allereerst is er kritisch gekeken naar mogelijkheden om de lasten te verlagen komende jaren.

In 2024 is de overgang gerealiseerd van de CAO Sociaal Werk naar de Museum CAO. Hoewel dit op korte termijn niet direct voor minder lasten zorgt, biedt het wel voordelen op lange termijn.

Ter verduidelijking: per 01-01-2025 worden alle medewerkers ondergebracht onder de Museum CAO maar alle stappen die daar noodzakelijk voor waren zijn gezet in 2024. Daarnaast heeft

het MT besproken welke opties er waren om financieel gezond uit de situatie te komen. Door voortdurend de focus te leggen op het inzichtelijk maken van de (financiële) risico's, konden deze beperkt worden.

In oktober 2024 is de directie naar de Tweede Kamer gegaan om een petitie in te dienen over de financiële situatie van het herinneringscentrum. Dit leidde tot veel publiciteit en resulteerde uiteindelijk in extra financiële steun van het ministerie van VWS voor 2025.

Impact van risico's.

Door de consante focus op de risico's en onzekerheden en daarbij behorende bewustzijn, zijn de risico's beperkt gebleven en is het jaar goed afgerond met een goed financieel resultaat.

Verankering risicomanagement.

Het risicomanagement ligt bij de directie / MT. Wekelijks worden eventuele risico's besproken en dan wordt bepaald welke eventuele vervolgstappen hiervoor worden ondernomen.

Cultuur en gedrag - soft controls

Het Herinneringscentrum heeft een open bedrijfscultuur.

Een gesprek tussen medewerker en leidinggevende is altijd mogelijk, dit kan gaan over werk gerelateerde zaken maar ook over privé omstandigheden die invloed hebben op het werk.

Beleid inzake risicobeheer financiële instrumenten

Het herinneringscentrum heeft niet-complexe financiële instrumenten, de spaarrekeningen.

De directie/MT bespreekt samen met het hoofd financiën het beleid inzake deze financiële instrumenten.

Toepassing en naleving gedragscodes

Herinneringscentrum Kamp Westerbork volgt de Governance Code Cultuur.

Ontwikkelingen.

In september 2024 voltooide het ontwerpteam het masterplan voor de herinrichting van het kampterrein, de gedenklaan en de nieuwbouw van het museum. Na afstemming met stakeholders werd het plan op 7 oktober goedgeurd en op 15 oktober gepresenteerd aan de staatssecretaris van het ministerie van VWS.

Er wordt gewerkt aan een mobiliteitsconcept om het terrein verkeersvrij te maken met onder andere wandelroutes, leenfietsen en een elektrische golfkar voor beperkte mobiliteit.

Daarnaast werden er acties ondernomen om het relatienetwerk uit te breiden, inclusief vriendenwerving en is er een vriendendag georganiseerd in september. De publiciteit rond de petitie en de nieuwbouwplannen leidde tot nieuwe vrienden, grotere giften en interesse van particuliere fondsen en investeerders.

Toekomstverwachtingen

We gaan er vanuit dat we in 2025 het bezoekersaantal kunnen continueren.

De begroting van 2025 ziet er als volgt uit:

Baten

Structurele subsidies	€ 1.359.217
Entreegelden	€ 1.187.600
Overige baten	€ 270.000
	€ 2.816.817

Lasten

Personele lasten	€ 1.998.192
Huisvestingslasten	€ 275.250
Overige lasten	€ 543.375
	€ 2.816.817

We zien de toekomst vol vertrouwen tegemoet met de inspirerende plannen voor de vernieuwing.

Overige onderwerpen

Het automatiseringsbeleid wordt uitgevoerd door een externe partner, namelijk TCA Automatisering.

De verantwoordelijkheid voor de interne beheersing van processen en procedures ligt bij het MT / directie en hoofd financiën.

RESULTAAT

In euro's

Ontwikkeling van baten en lasten

Zoals blijkt uit de staat van baten en lasten bedraagt het resultaat uit normale bedrijfsuitoefening 210.158 euro (2023: -28.265 euro).

Teneinde inzicht te geven in de ontwikkeling van het resultaat over 2024 volgt hierna een overzicht gebaseerd op de staat van baten en lasten 2024 met ter vergelijking de staat van baten en lasten over 2023. Baten en lasten zijn hierbij uitgedrukt in gehele euro's.

	2024	2023
	€	€
Bruto-Marge		
- Baten	3.950.495	3.709.252
- Kostprijs van de baten	99.356	88.164
Baten	3.851.139	3.621.088
Bedrijfslasten		
- Lonen en salarissen	1.020.206	1.095.763
- Sociale lasten	245.279	234.041
- Pensioenlasten	152.106	136.067
- Afschrijvingen	37.906	34.750
- Overige personeelskosten	270.965	257.435
- Huisvestigingskosten	298.711	219.154
- Verkoopkosten	29.878	27.913
- Exploitatiekosten	122.891	77.481
- Projectkosten	1.215.633	1.362.519
- Kantoorkosten	212.317	118.943
- Algemene kosten	31.457	43.172
- Onttrekking fondsen	31.782	57.612
	3.669.131	3.664.850
Bedrijfsresultaat	182.008	-43.762
Financiële baten	28.150	15.497
Resultaat uit normale bedrijfsuitoefening	210.158	-28.265
Bijzondere baten	-	-
Resultaat voor resultaatbestemming	210.158	-28.265

Financiële positie

In euro's

Uit de balans is de volgende financieringsstructuur af te leiden:

	<u>31-12-2024</u>	<u>31-12-2023</u>
	€	€
Beschikbaar op lange termijn:		
Eigen vermogen	2.746.377	2.531.939
- Langlopende schulden	-	40.000
	<u>2.746.377</u>	<u>2.571.939</u>
Waarvan vastgelegd op lange termijn:		
- Materiële vaste activa	<u>141.980</u>	<u>149.964</u>
Werkkapitaal	2.604.397	2.421.975
 Dit bedrag is als volgt aangewend:		
- Voorraden	25.250	27.502
- Vorderingen en overlopende activa	432.081	591.637
- Liquide middelen	3.089.012	2.648.121
	<u>3.546.343</u>	<u>3.267.260</u>
Af: Kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>941.944</u>	<u>845.283</u>
Werkkapitaal	2.604.397	2.421.977

JAARREKENING 2024

BALANS PER 31 december 2024

(na resultaatbestemming)

In euro's

		<u>2024</u>	<u>2023</u>
Vaste activa	(1)		
Immateriele vaste activa		-	-
Materiële vaste activa		<u>141.980</u>	<u>149.964</u>
		141.980	149.964
Vlottende activa			
Vorraden	(2)	25.250	27.502
Vorderingen	(3)		
- Debiteuren		26.142	23.768
- Vorderingen op groepsmaatschappijen		17.157	94.263
- Vorderingen op belastingen		33.292	40.450
- Overige vorderingen en overlopende activa		<u>381.723</u>	<u>478.591</u>
		458.314	637.072
Liquide middelen	(4)	3.089.012	2.648.121
Totaal activa		<u>3.714.556</u>	<u>3.462.659</u>

BALANS PER 31 december 2024

(na resultaatbestemming)

In euro's

		<u>2024</u>	<u>2023</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen	(5)		
* Vrij besteedbaar vermogen			
- Overige reserves		327.700	251.259
 * Egalisatiereserve			
- Egalisatiereserve instellingssubsidie HcKW		5.180	45.463
- Egalisatiereserve instellingssubsidie LSG		<u>28.654</u>	<u>24.372</u>
		361.534	321.094
* Bestemmingsfondsen			
- Mieke en Gerhardt Meijer Educatie Fonds		1.075.001	1.075.001
- Leo-Salo-Leo fonds		19.614	19.614
- Fonds NS-gelden		1.116.230	1.116.230
- Tante Anna en Gerrit Kromhout fonds		60.000	
- Bestemmingsfonds groot onderhoud VWS		<u>113.998</u>	
		2.384.843	2.210.845
 Langlopende schulden	(6)	-	40.000
 Kortlopende schulden	(7)		
- Aflossingsverplichtingen		40.000	42.977
- Schulden aan leveranciers		100.293	77.270
- Schulden ter zake van pensioenen		51.189	45.435
- Belastingen en premies sociale verzekeringen		117.187	107.692
- Overige schulden en overlopende passiva		<u>659.510</u>	<u>617.346</u>
		968.179	890.720
 Totaal passiva		<u>3.714.556</u>	<u>3.462.659</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2024

In euro's

		<u>2024</u>	<u>Begroting 2024</u>	<u>2023</u>
Baten	(8)			
Baten uit normale bedrijfsvoering		3.946.491	2.657.927	3.687.621
Overige bedrijfsopbrengsten -Corona		4.004	-	21.631
Som der baten		3.950.495	2.657.927	3.709.252
Bedrijfslasten				
- Kostprijs inkopen museumwinkel	(9)	99.356	70.000	88.164
- Lonen en salarissen	(10)	1.020.206	1.121.093	1.095.763
- Sociale lasten	(11)	245.279	346.673	234.041
- Pensioenlasten	(12)	152.106	216.671	136.067
- Afschrijvingen vaste activa	(13)	37.906	40.000	34.750
- Overige personeelskosten	(14)	270.965	224.850	257.435
- Huisvestingskosten	(15)	298.711	236.000	219.154
- PR-kosten	(16)	29.878	32.500	27.913
- Exploitatiekosten	(17)	122.891	107.500	77.481
- Projectlasten	(18)	1.215.633	-	1.362.519
- Kantoorkosten	(19)	212.317	137.250	118.943
- Algemene kosten	(20)	31.457	42.500	43.172
- Fondsen	(21)	31.782	72.890	57.612
Som der bedrijfslasten		3.768.487	2.647.927	3.753.014
Bedrijfsresultaat		182.008	10.000	-43.762
Financiële baten en lasten	(22)	-28.150	10.000	-15.497
Resultaat voor resultaatbestemming		210.158	-	-28.265
Resultaat bestemming				
- Dotatie Leo-Salo-Leo fonds				-50
- Dotatie VWS groot onderhoud		-68.537		-45.461
- Onttrekking fonds NS-gelden				20.000
- Onttrekking Mieke en Gerhardt Meijer educatiefonds				10.183
- Dotatie Tante Anna en Gerrit Kromhout fonds		-60.000		
- Dotatie egaliseringsreserve instellingssubsidie		-5.180		
Resultaat na resultaatbestemming		76.441		-43.593

Dit resultaat wordt toegevoegd aan de overige reserve.

KASSTROOMOVERZICHT 2024

In euro's

	2024	2023
Bedrijfsresultaat	182.008	-43.762
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen immateriële vaste activa	-	
Afschrijvingen materiële vaste activa	37.906	34.750
Mutatie egalisatiereserve LSG	4.282	-2.247
	42.188	32.503
Veranderingen in werkkapitaal		
Vorraden	2.252	1.766
Vorderingen	195.119	-252.980
Kortlopende schulden (excl. banken)	80.436	155.401
	277.807	-95.813
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	502.003	-107.072
Ontvangen interest	24.343	
Betaalde interest	-12.534	15.497
	11.809	15.497
Kasstroom uit operationele activiteiten	513.812	-91.575
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringsen vaste activa	-29.922	-35.820
Desinvesteringsen vaste activa	-	
Investeringsen vernieuwbouw	-	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-29.922	-35.820
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing schulden aan kredietinstellingen	-42.998	-40.000
Lease John Deere	-	-2.977
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-42.998	-42.977
Mutatie geldmiddelen	440.891	-170.373

Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:

Stand per 1 januari	2.648.121	2.818.494
Mutatie boekjaar	440.891	-170.373
Stand per 31 december	3.089.012	2.648.121

Toelichting op de jaarrekening

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de geldende wettelijke bepalingen en met in achtneming van de voorschriften volgens Richtlijn 640 van de Raad voor de Jaarverslaggeving inzake organisaties zonder winstoogmerk.

De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Verliezen worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Ter vergelijking zijn de cijfers van de goedgekeurde begroting over het huidige jaar en de realisatie van voorgaande jaar opgenomen.

In het bestuursverslag is een toelichting opgenomen over de realisatie.

Verbonden partijen

De exploitatie van het museumcafé is ondergebracht bij Stichting Faciliteiten Herinneringscentrum Kamp Westerbork. Aan deze verbonden partij worden kosten doorbelast inzake huur en facilitaire voorzieningen.

Continuïteitsveronderstelling

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en

resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Er worden mooie plannen gemaakt om het herinneringscentrum te vernieuwen en toekomstbestendig te maken. Daarnaast is er veel aandacht voor een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

(Im)materiële vaste activa

De (im)materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde of vervaardigingskosten verminderd met afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte levensduur rekening houdend met een eventuele restwaarde en fiscale faciliteiten rondom willekeurige afschrijving. De kostprijs wordt verminderd met cumulatieve bijzondere waardeverminderingen (naast afschrijvingen). De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschaffingswaarde of vervaardigingskosten. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde.

Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijke geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de stichting wordt onderverdeeld in reserves en fondsen.

Bestemmingsfondsen betreffen middelen die zijn verkregen en zullen worden besteed conform een door derden aangegeven specifieke bestemming. Bestemmingsreserves zijn, door het bestuur bepaald, in hun bestedingsmogelijkheid beperkt en betreffen geen verplichtingen. Het bestuur kan de beperking zelf opheffen.

Egalisatiereserve instellingssubsidie

De egalisatiereserve instellingssubsidie wordt gevormd op grond van de Subsidieregeling VWS-subsidies. De maximale toegestane egalisatiereserve is 10% van de jaarlijkse instellingssubsidie.

Schulden en overlopende passiva

De kortlopende en langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

De schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de bedragen waartegen de schuld moet worden afgelost.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten verminderd met alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen, lasten met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Baten uit nalatenschappen

Een bate uit nalatenschap wordt verantwoordt wanneer, op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de uiteindelijke (financiële) omvang van de nalatenschap kan worden gemaakt. Dit wordt per nalatenschap beoordeeld.

Personeel

Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork is voor wat betreft de pensioenregeling van het personeel aangesloten bij het PFZW. De pensioenregeling betreft een toezegging op basis van middelloonregeling.

De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies. PFZW heeft per 31 december 2024 een actuele dekkingsgraad van 109,5% en een beleidsdekkingsgraad van 108,9%.

Voor zover verschuldigde premies nog niet zijn voldaan, worden zij als verplichtingen op de balans opgenomen.

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, de kortlopende schulden aan kredietinstellingen en de vlottende effecten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2024

In euro's

1. VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

Software

Stand 1 januari 2024

- Cumulatieve aanschafwaarde
- Cumulatieve afschrijvingen

116.826
-116.826

Boekwaarde

-

Mutaties boekjaar

- Afschrijvingen

-

Totaal mutaties

-

Stand 31 december 2024

- Cumulatieve aanschafwaarde
- Cumulatieve afschrijvingen

116.826
-116.826

Boekwaarde

-

Afschrijvingspercentage

33%

Materiële vaste activa

Andere vaste bedrijfsmiddelen

Stand 1 januari 2024

- Cumulatieve aanschafwaarde
- Cumulatieve ontvangen subsidie
- Cumulatieve afschrijvingen

617.450
-261.595
-205.891

Boekwaarde

149.964

Mutaties boekjaar

- Investerings
- Afschrijvingen
- Desinvestering aanschafwaarde
- Desinvestering afschrijvingen

29.922
-37.906
-5.500
5.500

Totaal mutaties

-7.984

Stand 31 december 2024

- Cumulatieve aanschafwaarde
- Cumulatieve ontvangen subsidie
- Cumulatieve afschrijvingen

641.872
-261.595
-238.297

Boekwaarde

141.980

Afschrijvingspercentage

0 - 33%

Het pand gelegen aan Oosthalen 8 te Hooghalen is eigendom van Herinneringscentrum Kamp Westerbork en is destijds geactiveerd en de daarop ontvangen donaties zijn in mindering gebracht.
De WOZ waarde van het pand bedraagt per 1 januari 2024: € 2.451.000.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2024

In euro's

VLOTTENDE ACTIVA

	31-12-2024	31-12-2023
2. Voorraden		
- Voorraad publicaties derden	18.520	17.438
- Voorraad eigen publicaties	5.137	8.640
- Voorraad overig materiaal	2.922	2.872
Totale voorraad	26.579	28.950
- Voorziening incurante voorraden	-1.329	-1.448
	25.250	27.502

3. Vorderingen

	31-12-2024	31-12-2023
Debiteuren		
- Debiteuren	26.142	23.768
	26.142	23.768

Er is geen voorziening noodzakelijk per 31-12-2024.

	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Stand per 1 januari	94.263	100.835
Mutaties boekjaar	-78.209	-8.504
	16.054	92.331
Rente (2%)	1.103	1.932
Stand per 31 december	17.157	94.263

	31-12-2024	31-12-2023
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
- Omzetbelasting	33.292	40.450

	31-12-2024	31-12-2023
Overige vorderingen en overlopende activa		
- Vooruitontvangen facturen	69.790	27.354
- Nog te ontvangen subsidies	221.453	322.517
- Nog te ontvangen coronasteun	-	70.870
- Nog te ontvangen bedragen	90.480	43.939
- Vorderingen op personeel	-	-
- Vorderingen op participanten	-	13.911
	381.723	478.591

	31-12-2024	31-12-2023
4. Liquide middelen		
- Rabobank bedrijfsbonusrekening .901	837.774	1.076.953
- Rabobank rekening-courant .101	313.203	279.794
- Rabobank donateurs .832	82.190	59.190
- Rabobank spaarrekening .443	913.582	1.152.078
- Rabobank bedrijfsspaarrekening .385	440.916	80.000
- Rabobank TijdsSlotSparen .127	250.000	-
- Rabobank TijdsSlotSparen .119	250.000	-
- Gelden onderweg	1.347	106
	<u>3.089.012</u>	<u>2.648.121</u>

De liquide middelen staan grotendeels ter vrije beschikking van de stichting.

De gelden op de TijdsSlotSparen rekeningen zijn tot onze beschikking als er minimaal 90 dagen tussen overboekingsopdracht en de uitvoeringsdatum zitten.

Er zijn geen kredietfaciliteiten aanwezig.

Er zijn geen leningen aanwezig.

Zekerheden (Rabobank):

Hoofdgroep
Verpanding

Soort zekerheid
Overige verpandingen -
Subsidieontvangsten Ministerie van OCW / VWS
Inventaris
Vorderingen op derden
Vorraden

PASSIVA

In euro's

5. Eigen Vermogen

Vrij besteedbaar vermogen

* Overige reserve

	31-12-2024	31-12-2023
Stand 1 januari	251.259	294.852
- Resultaat boekjaar:	210.158	-28.265
	461.417	266.587
- VWS Groot Onderhoud	-68.537	-45.461
- Leo-Salo-Leo fonds		-50
- Fonds NS-gelden		20.000
- Mieke en Gerhardt Meijer Educatie Fonds		10.183
- Tante Anna en Gerrit Kromhout fonds	-60.000	
- Mutatie reservering instellingssubsidie 2023	-5.180	
Stand 31 december	327.700	251.259

Egalisatiereserve HcKW

* Egalisatiereserve instellingssubsidie

	31-12-2024	31-12-2023
- Stand per 1 januari	45.463	2
- Mutatie groot onderhoud naar voorziening	-45.463	-
- Mutatie reservering instellingssubsidie 2023	5.180	45.461
- Stand per 31 december	5.180	45.463

De egalisatiereserve instellingssubsidie is gevormd op grond van de Subsidieregeling VWS-subsidies. Het bedrag dat aan de egalisatiereserve wordt toegevoegd wordt berekend door het totaal van de met de gesubsidieerde activiteiten samenhangende baten, waaronder de vastgestelde instellingssubsidie en de gerealiseerde overige baten, te verminderen met de lasten van de gesubsidieerde activiteiten. Deze uitkomst wordt vervolgens toegerekend naar rato van de vastgestelde instellingssubsidie en de in de ingediende begroting vermeldde, met de gesubsidieerde activiteiten samenhangende overige baten.

Egalisatiereserve LSG

* Egalisatiereserve instellingssubsidie

	31-12-2024	31-12-2023
- Stand per 1 januari	24.372	26.619
- Toevoeging/onttrekking	4.282	-2.247
- Stand per 31 december	28.654	24.372

De egalisatiereserve LSG is gevormd op grond van de Subsidieregeling VWS-subsidies. Het bedrag dat aan de egalisatiereserve wordt toegevoegd wordt berekend door het totaal van de met de gesubsidieerde activiteiten samenhangende baten, waaronder de vastgestelde instellingssubsidie en de gerealiseerde overige baten, te verminderen met de lasten van de gesubsidieerde activiteiten. Deze uitkomst wordt vervolgens toegerekend naar rato van de vastgestelde instellingssubsidie en de in de ingediende begroting vermeldde, met de gesubsidieerde activiteiten samenhangende overige baten.

Bestemmingsfondsen

* Mieke en Gerhardt Meijer Educatie Fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Stand per 1 januari	1.075.001	1.085.184
- Besteding educatieve projecten		-10.183
Stand per 31 december	1.075.001	1.075.001

De doelstelling van het fonds is door de schenker als volgt bepaald: "Het organiseren van educatieve projecten t.b.v. jongeren op de basisschool en het voortgezet onderwijs".

PASSIVA

In euro's

	31-12-2024	31-12-2023
* Leo-Salo-Leo fonds		
Stand per 1 januari	19.614	19.564
- Schenking	-	50
Stand per 31 december	19.614	19.614

De doelstelling van het fonds is door de schenker als volgt bepaald: "Educatieve programma's, projecten en activiteiten te ontwikkelen in het Herinneringscentrum kamp Westerbork voor bezoekers jonger dan 10 jaar".

	31-12-2024	31-12-2023
* Bestemmingsfonds NS gelden		
Stand per 1 januari	1.116.230	1.136.230
- Besteding		-20.000
Stand per 31 december	1.116.230	1.116.230

In 2020 heeft Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork een bijdrage van € 1.250.000 van de NS ontvangen vanuit de collectieve uiting van erkenning van het leed en lot van de grote groep getransporteerde gevangenen die geen aanspraak (meer) kunnen maken op individuele financiële tegemoetkoming. Deze financiële bijdrage moet ten goede komen aan educatie, gericht op jongeren met gebruik van moderne technologie.

	31-12-2024	31-12-2023
* Tante Anna en Gerrit Kromhout fonds		
Stand per 1 januari		
- Ontvangst:	60.000	
Stand per 31 december	60.000	

In 2024 is het Tante Anna en Gerrit Kromhout fonds opgericht, het fonds heeft als doelstelling de herinneringen en verhalen met betrekking tot de Holocaust geschiedenis in Nederland levend te houden, met bijzondere aandacht voor de betrokkenheid van kinderen en jongeren.

* Bestemmingsfonds groot onderhoud VWS

Stand per 1 januari	0	0
- Ontvangst:	145.780	0
- Besteding	-31.782	
Stand per 31 december	113.998	0

Jaarlijks krijgt het herinneringscentrum een bijdrage van €72.890 voor groot onderhoud, dit bedrag is gebaseerd op 1% van de herbouwwaarde volgens een taxatierapport uit 2023. Ieder jaar wordt de bijdrage als bate geboekt, de kosten worden als last geboekt. Het restant saldo (bate - last) wordt gereserveerd voor groot onderhoud. Hier zijn geen minimum of maximum eisen voor vastgesteld door het ministerie van VWS.

6. Langlopende schulden

	31-12-2024	31-12-2023
- Lening Ministerie VWS	-	40.000
	-	40.000

Lease John Deere

	2024	2023
Stand per 1 januari	2.977	8.035
Aflossing boekjaar	-2.977	-5.058
Stand per 31 december	-	2.977
Aflossing komend boekjaar		-2.977
		-

Deze financiering ad € 30.225 is verstrekt ter financiering van een John Deere traktor. Aflossing vindt plaats over een periode van 5 jaar. Het rentepercentage bedraagt 0,09% vast tot en met 2024.

PASSIVA

In euro's

	2024	2023
<u>Lening VWS</u>		
Stand per 1 januari	80.000	120.000
Dotatie/aflossing boekjaar	-40.000	-40.000
	40.000	80.000
Aflossing komend boekjaar	-40.000	-40.000
Stand per 31 december	-	40.000

Deze financiering ad € 200.000 is verstrekt ter verbetering van de liquiditeit door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Aflossing vindt plaats over een periode van 5 jaar. Het rentepercentage bedraagt 0%. De jaarlijkse aflossing bedraagt € 40.000. Het aantal resterende termijnen bedraagt 1. Van het restant van de financiering per 31 december 2024 heeft een bedrag van nul euro een looptijd langer dan vijf jaar.

7. Kortlopende schulden

	31-12-2024	31-12-2023
Aflossingsverplichtingen		
- Lease John Deere	-	2.977
- Lening Ministerie VWS	40.000	40.000
	40.000	42.977
Schulden aan leveranciers	100.293	77.270
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
- Loonheffing	117.187	107.692
Schulden terzake van pensioenen		
- Pensioenen	51.189	45.435
Overige schulden en overlopende passiva		
- Te betalen diverse kosten	26.105	33.881
- Vakantiegeld	57.985	52.480
- Vakantiedagen	33.194	28.780
- Terug te betalen coronasteun	-	84.718
- Terug te betalen subsidie	-	8.890
- Te betalen accountantskosten	15.810	36.455
- Rekening courant Westerbork Fonds	58.793	-
- Vooruitontvangen bedragen	1.365	925
- Vooruitontvangen subsidies	466.258	371.217
	659.510	617.346

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Rechten

Subsidie

Van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ontvangt HckW en het Landelijk Steunpunt Gast sprekers (LSG) jaarlijks een instellingssubsidie.

Deze subsidie moet jaarlijks worden aanvraagd, uiterlijk op 1 oktober voor subsidie voor de uitvoering het daarop volgende jaar. Een instellingssubsidie kan niet zomaar worden stopgezet.

Verplichtingen

<u>Leverancier</u>	<u>Verplichting voor</u>	<u>Contractduur</u>	<u>Te betalen</u>		
			<i>Binnen één jaar</i>	<i>Tussen één en vijf jaar</i>	<i>Meer dan vijf jaar</i>
Securitas	Alarmopvolging	1 jaar	€ 775		
EQUANS	Service- en onderhouds abonnement CV installatie	1 jaar	€ 12.852		
Canon	Huur printers/kopieer apparaat	2 jaar	€ 480	€ 480	
Menges	Schoonmaak	3 jaar	€ 38.592	€ 57.888	
TCA	Dienstverlening m.b.t. automatisering	3 jaar	€ 33.600		
TCA	Dienstverlening m.b.t. telefonie	3 jaar	€ 3.450		
Eneco	Energie o.b.v. werkelijk gebruik	1 jaar	p.m.		
Kone	Onderhoudscontract lift	1 jaar	€ 323		
Clip IT	Online inkoopabonnement	1 jaar	€ 5.100		
G. Drenth	Huur loods Industrieweg 9	1 jaar	€ 7.200		
			€ 102.372	€ 58.368	€ -

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2024

In euro's

	2024	Begroting 2024	2023
8. Baten			
Eigen middelen			
- Entreegelden	1.268.411	1.120.100	1.114.228
- Baten museumwinkel	201.506	170.000	168.034
- Overige baten	72.102	125.746	11.819
- Schenking Tante Anna en Gerrit Kromhout Fonds	60.000	-	-
- Projecten	1.109.685	-	1.328.143
- Donaties Leo-Salo-Leo fonds	-	-	50
- Donaties en giften	153.912	165.000	143.259
- Nalatenschappen	-	-	300
	<u>2.865.616</u>	<u>1.580.846</u>	<u>2.765.833</u>

De omzet uit entreegelden is gestegen met 13%, onder andere door 6% meer bezoekers dan begroot en een hoger aandeel betalende bezoekers. De uitgebreide publiciteit rondom het herinneringscentrum heeft geleid tot een toename van het aantal bezoekers.

Een stijging van de baten van de museumwinkel door een hogere verkoopadviesprijs, anderzijds zijn de inkoopkosten ook gestegen.

De overige baten zijn lager dan begroot door onzekerheid over de exacte inkomsten (dit is een sluitpost geweest op de begroting).

De gerealiseerde diverse baten bestaan uit: HR voucher regeling, subsidie prov. Drenthe m.b.t. houtwormbestrijding, subsidie IHRA lidmaatschap en een subsidie voor de beveiligingskosten herdenking 4 mei (10K).

Voor een toelichting van de projectbaten, zie pagina 24.

In 2024 zijn er diverse giften overgeboekt naar het Westerbork Fonds met een totaalbedrag van €181.203. Het doel van het Westerbork Fonds is het werven en beheren van gelden voor het toekomstbestendig maken / houden van Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

	2024	Begroting 2024	2023
Subsidies			
- Subsidie ministerie van VWS	820.688	819.715	637.969
- Subsidie ministerie van VWS (groot onderhoud)	72.890	72.890	72.890
- Subsidie gemeente Midden-Drenthe	40.000	47.000	45.000
- Subsidie provincie Drenthe	147.297	137.476	165.929
	<u>1.080.875</u>	<u>1.077.081</u>	<u>921.788</u>
Totale baten normale bedrijfsvoering	<u>3.946.491</u>	<u>2.657.927</u>	<u>3.687.621</u>

In 2024 heeft het ministerie van VWS €150.000 extra toegekend in vergelijking met voorgaande jaren.

Gemeente Midden - Drenthe geeft een structurele subsidie van €40.000 (vorig jaar incidenteel €5.000 meer).

Provincie Drenthe heeft €11.000 extra t.o.v. de toekenning gegeven i.v.m. compensatie gestegen lasten.

	2024	Begroting 2024	2023
Overige bedrijfsopbrengsten i.v.m. Corona			
- Correctie NOW n.a.v. def. ber.	4.004		8.630
- NOW 8	-		13.001
	<u>4.004</u>		<u>21.631</u>

Begin 2024 is NOW3.1 definitief vastgesteld door het UWV, daaruit is een extra bate ontstaan.

Totale baten	<u>3.950.495</u>	<u>2.657.927</u>	<u>3.709.252</u>
---------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

In euro's

	2024	Begroting 2024	2023
9. Inkopen			
- Kostprijs inkopen museumwinkel	99.356	70.000	88.164
	99.356	70.000	88.164

Brutowinstmarge inkopen museumwinkel in 2024 is 49% (2023: 52% / begroting 41%).

10. Lonen en salarissen

- Bruto lonen	1.557.774	1.603.362	1.431.484
- Mutatie vakantiedagenverplichting	4.414	-	7.000
- Mutatie vakantiegeldverplichting	5.505	-	2.766
- Mutatie eindejaarsuitkering	-	-	-6.920
	1.567.693	1.603.362	1.434.330
- Af: Ontvangen ziekengelduitkeringen	-12.797	-	-
- Af: Doorbelaste personeelskosten	-534.690	-482.269	-338.567
	1.020.206	1.121.093	1.095.763

Er zijn o.a. personeelskosten doorbelast naar Stichting Faciliteiten (59K), LSG (243K), project vernieuwing (40K), stichting Katalys (70K).

De eigen bijdrage in uren voor projecten is ook geboekt onder doorbelaste personeelskosten (111K).

11. Sociale lasten	245.279	346.673	234.041
12. Pensioenlasten	152.106	216.671	136.067

Personeelsleden

Bij de stichting waren in 2024 gemiddeld 24 FTE werkzaam (2023: 24,1).

	2024	Begroting 2024	2023
13. Afschrijvingen			
- Afschrijvingen materiële vaste activa	37.906	40.000	34.750
	37.906	40.000	34.750

Overige bedrijfskosten

	2024	Begroting 2024	2023
14. Overige personeelskosten			
- Ziekteverzuimverzekering	41.556	45.000	46.212
- Opleidingskosten	12.555	15.000	5.291
- Vrijwilligersvergoeding	32.210	36.000	30.695
- Bijeenkomsten/representatie	11.165	7.250	8.312
- Reis- en verblijfkosten	15.905	7.500	10.880
- Kosten arbodienst	4.708	4.000	3.019
- Reiskostenvergoedingen	43.052	45.000	47.115
- Inhuur personeel	64.513	50.000	70.305
- Thuiswerkvergoeding	2.358	2.500	2.027
- Overige personeelskosten	42.943	12.600	33.579
	270.965	224.850	257.435

Een besparing gerealiseerd van de ziekteverzuimverzekering i.v.m. overstap per 01-01-2024.

Inhuur personeel bestaat uit: fondsenwerver (34,6K), ICT ondersteuning (8K), begeleiding projecten (15K), communicatie advies (7K).

Overige personeelskosten bestaat voornamelijk uit de begeleiding van de overstap van de CAO Sociaal werk naar de museum CAO.

In euro's

	2024	Begroting 2024	2023
15. Huisvestingskosten			
- Energiekosten	87.091	90.000	57.714
- Onroerendezaakbelasting	15.857	13.500	14.559
- Schoonmaak	59.948	57.500	57.855
- Onderhoud onroerende zaak	45.721	15.000	16.813
- Bewakingskosten	8.376	5.000	6.352
- Huur opslagruimte	8.114	8.500	7.919
- Tuin/voorplein	2.394	3.000	2.503
- Museale apparatuur	-	-	308
- Installaties	26.702	18.500	20.778
- Verzekeringen	38.960	32.500	34.762
- Kampterrein	9.962	7.500	7.512
- Overige huisvestingskosten	11.936	10.000	10.752
	315.061	261.000	237.827
- Doorbelaste huisvestingskosten	-16.350	-25.000	-18.673
	298.711	236.000	219.154

Stijging huisvestingskosten voornamelijk veroorzaakt door stijgende kosten aan het onderhoud van het gebouw en onderhoud installaties.

	2024	Begroting 2024	2023
16. PR-kosten			
- Reclame- en advertentiekosten	758	1.500	728
- Vrienden	865	1.000	-
- Public relation- en publicatiekosten	6.256	5.000	6.116
- Bezoekersmonitoring	-	1.500	-
- Nieuwsbrieven	2.084	4.000	6.732
- Online marketing	6.816	10.000	8.312
- Overige kosten PR, marketing en publicaties	13.099	9.500	6.025
	29.878	32.500	27.913

	2024	Begroting 2024	2023
17. Exploitatiekosten			
- Rijdend materieel	49.824	35.000	36.831
- Herdenking 4 mei	34.451	27.500	23.435
- Jaaractiviteiten	2.950	5.000	1.015
- Collectie	5.436	8.500	9.443
- Educatie	16.601	25.000	3.511
- Expositie	13.629	6.500	3.246
	122.891	107.500	77.481

In euro's

	2024	Begroting 2024	2023
18. Projecten			
- Projectlasten	1.215.633	-	1.362.519
	1.215.633	-	1.362.519

Toelichting op projecten:	Baten	Lasten	Resultaat
Vernieuwing herinneringscentrum + herinrichting kampterrein	320.375	320.375	-
Namen Lezen	5.276	5.276	-
Anne en de anderen	63.824	63.949	-125
Diverse projecten	10.184	4.028	6.156
LSG	321.992	321.992	-
Sinti en Roma	322.415	394.373	-71.958
Onvoorstelbare verbeeld	60.665	100.686	-40.021
Memorise	4.954	4.954	-
Totaal	1.109.685	1.215.633	-105.948

De eigen bijdrage in uren voor Sinti en Roma (71.958) en de eigen bijdrage in uren voor het Onvoorstelbare Verbeeld (40.021) zijn geboekt onder 'doorbelaste personeelskosten'.

19. Kantoorkosten

- Kantoorartikelen	10.148	2.500	6.173
- Communicatiekosten	9.674	8.000	8.345
- Contributie en lidmaatschappen	6.354	7.000	9.569
- Automatiseringkosten	179.646	121.250	92.458
- Porto en verzendkosten	2.632	2.500	1.578
- Publieksbegeleiding	15.157	10.000	14.427
- Drukwerk	1.354	6.000	2.034
	224.965	157.250	134.584
- Doorbelaste kantoorkosten	-12.648	-20.000	-15.641
	212.317	137.250	118.943

Automatiseringkosten hoger door structurele onderhoudskosten van het project Westerbork Digitaal die niet begroot waren.

	2024	Begroting 2024	2023
20. Algemene kosten			
- Accountantskosten	18.850	27.500	32.712
- Advies en juridische kosten	2.615	3.500	950
- Kosten loonadministratie	4.379	4.500	4.023
- Kosten reserveringssysteem tickets	5.613	7.000	5.487
	31.457	42.500	43.172

Accountantskosten (specificatie):

* €22.850 controle jaarrekening

* -€4.000 afboeking voorziening meerwerk accountantskosten 2023

In euro's

	2024	Begroting 2024	2023
21. Fondsen			
- Onttrekkingen boekjaar	<u>31.782</u>	<u>72.890</u>	<u>57.612</u>

De volgende mutaties zijn er geweest die invloed hebben op bestemmingsfondsen / voorzieningen eigen vermogen:

- €31.782 kosten die onttrokken worden aan het bestemmingsfonds groot onderhoud van het ministerie van VWS.

Deze kosten bestaan uit het plaatsen van nieuwe automatische deuren bij de entree en het plaatsen van een branddeur.

22. Financiële baten en lasten

- Rentebaten rekening courant	-40.684	-	-25.172
- Betaalde rente lease	9	-	60
- Betaalde bankkosten	12.525	10.000	9.615
	<u>-28.150</u>	<u>10.000</u>	<u>-15.497</u>

De jaarrekening is akkoord bevonden door onderstaande functionarissen:

Mevr. B.J. Minco

Directeur / bestuurder

Dhr. P.E.J. den Oudsten

Voorzitter RvT

Drs. H.J. Peters

Secretaris/penningmeester
RvT

Mevr. K.M. Pattipilohy

Lid RvT

Mr. R.E. Vis

Lid RvT

Mevr. A. Noya

Lid RvT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork te Hooghalen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2024;
- 2 de staat van baten en lasten over 2024; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Herinneringscentrum Kamp Westerbork zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit

kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude en fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar

bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaaf zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Assen, 27 mei 2025
Moore MKW Audit BV

Digitaal ondertekend door:

Evert Jan ter Wijlen
27 mei 2025 16:38 +02:00

EJ. ter Wijlen MSc RA